

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
76 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2016

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
18 – 22 квітня 2016 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Л. В. Агунова

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б. В., д-р техн. наук, професор

Заступник голови

Капрельянц Л. В., д-р техн. наук, професор

Члени колегії:

Амбарцумянц Р. В., д-р техн. наук, професор
Безусов А. Т., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л. Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О. І., д-р техн. наук, професор
Жигунов Д. О., д-р техн. наук, доцент
Іоргачева К. Г., д-р техн. наук, професор
Коваленко О. О., д-р техн. наук, ст. наук. співробітник
Крусір Г. В., д-р техн. наук, професор
Мардар М. Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В. І., д-р техн. наук, професор
Осипова Л. А., д-р техн. наук, доцент
Павлов О. І. д-р екон. наук, професор
Плотніков В. М., д-р техн. наук, доцент
Савенко І. І. д-р екон. наук, професор
Тележенко Л. М. д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н. А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О. Б., д-р техн. наук, доцент
Хобін В. А., д-р техн. наук, професор
Хмельнюк М. Г., канд. техн. наук, доцент
Станкевич Г. М., д-р техн. наук, професор
Черно Н. К., д-р тех. наук, професор

НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

другому місці — приватні підприємства (18,15 %). Частка фермерських господарств становить 3,92 %, акціонерних товариств — 1,41, держаних підприємств — лише 0,36 %.

Що стосується організації підприємств за формою власності, то для харчової промисловості, зокрема м'ясопереробної галузі, державна власність і державні підприємства не є актуальними. Підтвердженню цього є аналіз розподілу суб'єктів господарювання м'ясопереробної галузі за формами власності по регіонах України.

Приватна форма власності притаманна більше м'ясопереробним підприємствам західного регіону України. Наприклад, в Закарпатській області вони становлять 73,17 %, а в Тернопільській — 77,33 %. Найбільша питома вага м'ясопереробних підприємств колективної власності спостерігається в Запорізькій (58,33 %), Київській (56,12 %) та Сумській (57,14 %) областях.

Для Одеської області не спостерігається будь-якої переваги форми власності м'ясопереробних підприємств — 49,06 % становлять суб'єкти господарювання приватної власності та 50,94 % — колективної.

Організаційно-правові основи функціонування підприємств в м'ясопереробній галузі України повинні забезпечувати оптимізацію виробництва в різних регіонах країни в залежності від наявності ресурсів, кількості населення та сприяти полегшення ведення бізнесу ті підвищення його ефективності.

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО ТА СТІЙКОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ

**Кулаковська Т. А., канд. економ. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

Поліпшення стану бюджетної підтримки аграрної галузі безпосередньо пов'язане з реалізацією заходів із вдосконаленню форм підтримки, механізмів розподілу та освоєння ресурсів бюджетного фінансування, продуманої стратегії розвитку аграрного сектора. Основними заходами у цьому напрямі є посилення регулюючої функції держави та законодавче гарантування ряду принципів для бюджетної підтримки: стійкості; адресності; гарантованості; рівнодоступності; відповідності міжнародним зобов'язанням, оскільки формування бюджету вітчизняної аграрної галузі відбувається в руслі єдиної аграрної політики ЄС [1].

Механізм підтримки повинен поєднувати в собі різні форми її забезпечення — пряму (субсидування), непрямую (пільгове оподаткування тощо) і опосередковану (прямо не пов'язану з аграрним виробництвом) державну підтримку аграрних товаровиробників. Гармонійне поєднання цих форм підтримки надає механізму додаткову стійкість та ефективність. При певних умовах їх взаємодія може викликати і синергетичний ефект [2].

Дослідження заходів державного регулювання на агропродовольчих ринках показало, що два механізми підтримки сільгоспвиробників: підтримка ринкової ціни та бюджетні виплати, не узгоджені між собою. В ті роки, коли підтримка ринкової ціни має позитивне значення, здійснюються значні виплати з бюджету, що посилює (а не стримує) розвиток. В ті роки, коли підтримка ринкової ціни має негативне значення, держава або зовсім не компенсує втрати виробників, або здійснює їх не в достатньому обсязі [3].

Головною вадою також є те, що підтримка сільгоспвиробників здійснюється за рахунок споживачів. При цьому споживачі оподатковуються в більшій мірі, ніж підтримуються виробники, що говорить про існування громадських втрат. Крім цього, за умови, коли одним з основних факторів стримування зростання аграрного сектора є низький платоспроможний попит на продукцію галузі, політика держави повинна здійснюватися таким чином, щоб не впливати негативно на можливості споживачів і не приводити до зростання обмеження попиту [3].

Значні зміни у заходах підтримки сільгоспвиробників пов'язані зі вступом України до СОТ. Україна значно скоротила бюджетні виплати виробникам та перейшла (за більшістю продуктів) від субсидування на 1 тону до субсидування за 1 га посівних площ. Слід зазначити, що у ЄС взагалі відмовилися від прямих виплат сільгоспвиробникам на конкретний продукт. Сьогодні це просто виплата на господарство, яка не залежить від виду діяльності (виращування зерна чи худоби).

Проведені дослідження наочно висвітлюють головні вади української аграрної політики: безсистемність і відсутність стабільності. Саме це не дозволяє державі досягти бажаного ефекту в підтримці галузі. Крім цього, вітчизняна практика підтримки споживачів за рахунок виробників не відповідає світовим тенденціям, і стала однією з причин занепаду аграрного сектора України.

Тому, сьогодні потрібна нова концепція державного регулювання розвитку агропродовольчого сектора. В сучасних умовах головна проблема полягає не стільки у площині сум виділених коштів і напрямів їх використання, скільки у безконтрольності їх використання та хабарництві при їх отриманні.

При розробці нової концепції слід враховувати той факт, що СОТ вимагає скорочення сум, які виділяються з бюджету на підтримку розвитку аграрного сектора, особливо тих заходів, які чинять спотворюючий вплив на торгівлю. Сучасні тенденції аграрної політики ЄС знаходяться у площині напрямів розвитку аграрної інфраструктури, сільських територій, розвитку органічного виробництва та ін., що не є для України першочерговим, пріоритетним напрямом.

Врахування факторів зовнішнього економічного середовища та сучасного стану аграрного сектора вимагає розробки зваженої агропродовольчої політики і відповідних заходів державного регулювання.

Нова концепція державного регулювання, на нашу думку, потребує дотримання певних принципів [4]:

1. Державне регулювання має відбуватися за ланцюгом створення вартості, починаючи з аграрного сектора (сільського господарства — ланки, яка забезпечує сировиною переробників та виробників харчової продукції) і закінчуючи споживачами (через механізми стимулювання споживчого попиту). Безумовним є той факт, що рівень підтримки кожної ланки ланцюга створення вартості має бути зваженим з їх конкретними потребами та проблемами. Мають бути визначені у ланцюгу найуразливіші точки, які потребують особливого втручання з боку держави.

2. Застосування інструментів державного регулювання має бути диференційованим у залежності від стану економіки країни (пожвавлення, підйом, спад, депресія). Мають бути чітко визначені передумови використання інструментів державного регулювання та їх комбінація з метою отримання найбільшого ефекту в певні періоди розвитку.

3. Інструменти державного регулювання мають бути узгоджені між собою: цінні, митні, податкові, бюджетні, кредитні тощо. Кожний інструмент державного регулювання має свою мету та точку реалізації. Так, дія певних цінних інструментів в поєднанні з податковими може або посилити ефект (синергія), або його нівелювати взагалі. Слід також враховувати той факт, що дія певних інструментів спрямована на стимулювання споживчого попиту, а інших — на стимулювання виробників. На слід допускати дії такої комбінації інструментів державного регулювання, яка може перекласти тягар підтримки розвитку галузі в більшій ступені на споживачів (одночасно через підвищення податкового навантаження та підвищення цін на кінцеві споживчі продукти).

4. Регулювання має враховувати всі обмеження зовнішнього економічного середовища (вимоги світових організацій тощо). Україна як член світової організації торгівлі має дотримуватися певних правил ведення зовнішньої торгівлі. Це стосується, головним чином, встановлених квот на експорт та імпорту сировини та товарів, митні збори тощо. Крім того, з метою усунення «спотворюючого» впливу на обсяги міжнародної торгівлі для країн членів

СОТ встановлені певні обмеження у обсягах державної підтримки аграрного сектора (в межах програм «жовтого кошика»).

Список літератури

1. Міщенко, Д. А. Механізми державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України: теорія та методологія: монографія [Текст] / Д. А. Міщенко. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. фін. акад., 2014. – 308 с.

2. Державна політика фінансової підтримки розвитку аграрного сектору АПК: монографія [Текст] / М. Я. Дем'яненко, П. Т. Саблук, В. М. Скупий та ін.; за ред. М. Я. Дем'яненка. – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. – 372 с.

3. Кулаковська, Т. А. Дослідження узгодженості та системності запровадження регуляторних заходів в аграрній сфері України [Текст] / Т. А. Кулаковська // Scientific Journal «Science Rise». – Volume 8/1(13). – August 2015. – С. 58-66.

4. Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання: монографія [Текст] / авт. кол.: О.І. Павлов, К.Б. Козак, Д.Ф. Крисанов та ін.; за ред. О.І. Павлова. – Одеса: Астропринт, 2015. – 512 с.

ФАКТОРИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГОВИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

**Волкова С. Ф., канд. економ. наук, доцент, Фрум О. Л., асистент
Одеська національна академія харчових технологій**

На рішення про впровадження контролінгових систем на підприємстві впливає велика кількість чинників. До основних належать такі [1].

1. Масштаби підприємства. У великих підприємств більше можливостей впровадження автоматизованих систем управління, в тому числі і системи, автоматизованого контролінгу. Дрібні і середні підприємства можуть застосовувати автоматизовані системи, тільки на рівні застосування простих програм для контролю і обліку. Тому доцільність створення самостійного контролінгового підрозділу неоднозначна.

2. Фінансовий стан підприємства. Позитивний ефект створення служби контролінгу помітний не відразу, тому ефективність витрат на цей захід може проявитися тільки в довгостроковому періоді.

Безпечніше почати процес розробки і впровадження системи контролінгу при стійкому фінансовому стані підприємства.

3. Ступінь концентрації і відокремленості основних процесів управління: планування, організації, координації, контролю та підтримки прийняття рішень. Підвищення якості управління досягається шляхом поєднання різних заходів, методів, способів впровадження контролінгу на підприємстві, хоча це досить складний процес. Тобто слід відмовитися від окремих розрізнених елементів управління і почати застосовувати комплексну систему взаємопов'язаних, послідовних заходів, які будуть сприяти ефективному управлінню підприємством. Реалізація цих функцій частково або повністю покладається на службу контролінгу.

4. Рівень організації праці управлінського персоналу. Перш ніж впроваджувати контролінгову службу, необхідно розробити, адаптувати до конкретних умов підприємства і впровадити в практику менеджменту інструменти контролінгу. В першу чергу це:

— системи планування і бюджетування на підприємстві (мається на увазі як стратегічне, так і оперативне планування);

— методики розрахунку маржинального прибутку по підприємству в цілому, окремим підрозділам, продуктам, клієнтам і ринкам;

— методи розрахунку витрат за видами, місцями виникнення та продуктами;

**СЕКЦІЯ
ФІЗИКА І МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО**

ВПЛИВ УМОВ ОСАДЖЕННЯ НА ЕЛЕКТРОФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ПОЛІМЕРНИХ ПОКРИТТІВ ОТРИМАНИХ У ВАКУУМІ	
Задорожний В. Г., Кейбал О. О.	231
АДГЕЗІЯ ТОНКИХ ВАКУУМНИХ ПОЛІМЕРНИХ ПЛІВОК ДО МЕТАЛУ	
Задорожний В. Г., Кейбал О. О.	233
КОНЦЕПЦІЯ І МОДЕЛЬ МЕЗОСКОПІЧНОЇ ПОРИСТОСТІ ТОНКИХ ПРОНИКНИХ СЕРЕДОВИЩ	
Котюков Ю. Д., Левченко В. І., Роганков О. В., М. В. Швець М. В., Роганков В. Б.	234
ЧАСТОТНИЙ ДАТЧИК ДЛЯ ВИМІРЮВАННЯ ДЕФОРМАЦІЙ ДЕТАЛЕЙ МАШИН У ШИРОКОМУ ІНТЕРВАЛІ ТЕМПЕРАТУР	
Ніколенко І. М.	234
ДИЕЛЕКТРИЧНА РЕЛАКСАЦІЯ У ЛЕГОВАНОМУ ПОЛІСТИРОЛІ	
Ревенюк Т. А.	235
СТРУМИ ТЕРМОСТИМУЛЮЮЧОЇ ДЕПОЛЯРИЗАЦІЇ ПЛІВОК СПІВПОЛІМЕРУ П(ВДФ-ТФЕ)	
Сергєєва О. Є.	236
П'ЄЗОЕЛЕКТРИЧНИЙ КОЕФІЦІЄНТ d_{33} ТРЬОХШАРОВИХ СЕГНЕТОЕЛЕКТРЕТІВ	
Федосов С. Н.	238
ДОСЛІДЖЕННЯ ТРИБОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ДИСПЕРСНО-АРМОВАНИХ ПОКРИТТІВ	
Соколов О. Д., Маннапова О. В.	239
ПРО КОРЕЛЯЦІЮ ШВИДКОСТІ ПЕРКОЛЯЦІЇ ВОЛОГИ КРІЗЬ НАПВПРОНИКНІ МЕМБРАНИ І СТАНДАРТНИХ ВИМІРЮВАНЬ ПРОНИКНОСТІ АБО ОПОРУ ВИПАРЮВАННЮ	
Роганков О. В., Швець М. В., Роганков В. Б.	241
ЕКСЕРГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПЛІВКОВИХ ТЕПЛОМАСООБМІННИХ АПАРАТІВ	
Киріллово В. Х., Худенко Н. П., Вітюк А. В.	242

**СЕКЦІЯ
ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН
НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

АДАПТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ — ЇЇ ВЛАСТИВІСТЬ ЯК ПОВЕДІНКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Павлов О. І.	244
РОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	
Лобоцька Л. Л.	245
ПОТЕНЦІАЛ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	
Самофатова В. А.	247
ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ	
Косєва Ж. В.	248
ВИНОРОБНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Яблонська Н. В.	250
АКТУАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ КРИЗИ	
Дідух С. М.	251
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Магденко С. О.	253
КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО ТА СТІЙКОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ	
Кулаковська Т. А.	255
ФАКТОРИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГОВИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
Волкова С. Ф., Фрум О. Л.	257
ПРОБЛЕМА СТАНУ БЕЗПЕКИ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	
Берегова Т. А.	259
ІНДЕКС УКРАЇНСЬКОГО БОРЩУ ЯК ПОКАЗНИК ІНФЛЯЦІЇ ТА РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ	
Басюркіна Н. Й.	260
ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Свистун Т. В.	262

Наукове видання

**Збірник тез доповідей
76 наукової конференції
викладачів академії**

Головний редактор акад. Б. В. Єгоров
Заст. головного редактора акад. Л. В. Капрельянц
Відповідальний редактор акад. Г. М. Станкевич
Укладач Л. В. Агунова